

ČLANEK 7/2022

KATERA PRIPOROČILA IN UKREPE LAHKO PRIČAKUJEMO V GOSPODARSTVU V JESENSKO-ZIMSKEM ČASU ZARADI COVID-19

Člani Posvetovalne skupine za spremljanje gibanja virusa SARS-CoV-2 so 18. 8. 2022 predstavili strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimskem obdobju. Smernice mora potrditi še Vlada RS..

Izhodišča in usmeritve slonijo na petih stebrih:

1. cepljenje,
2. obvladovanje prenosa okužb,
3. testiranja in zdravljenje,
4. spremljanje SARS-CoV-2 ter
5. ukrepi, ki zmanjšujejo stike.

V vsakem stebru so oblikovana specifična priporočila, ki se nanašajo na osnovno stanje (faza 1) in fazo eskalacije (faza 2).

V Sloveniji trenutno prevladuje različica SARS-CoV-2, ki se hitro širi v vseh skupinah prebivalstva in pri večini obolelih ne povzroča težjega poteka, ki bi zahteval bolnišnično zdravljenje.

Faza 1 - v tej se nahajamo danes. Osredotočamo se na zaščito ranljivih skupin prebivalstva in s tem preprečevanje porasta težje potekajočih oblik bolezni. Priporočajo se ukrepi, ki so usmerjeni v zamejevanje širjenja SARS-CoV-2, vendar ne posegajo pomembno v vsakdanje življenje večine posameznikov.

Faza 2 - bo pomenila odziv na scenarij, v katerem se predpostavlja intenzivno kroženje novih različic virusa, pogoste ponovne okužbe in upad zaščite, pridobljene s cepljenjem ali po preboleli bolezni. V tem scenariju se pričakuje izrazito povečanje števila hospitalizacij zaradi covid-19 tudi nasploh in ne le med bolj ranljivimi skupinami.

Cilj javnozdravstvenih ukrepov v fazi 2 je znižanje števila obolelih, obolelih s težjo obliko covid-19 in umrlih zaradi covid-19 ter zmanjšanje preobremenitve zdravstvenega sistema in zagotavljanje vzdržnosti zdravstva z upoštevanjem tehtanja med sprejemljivostjo, družbenim bremenom in učinkovitostjo priporočil.

Ukrepi so v obeh fazah enaki in se stopnjujejo.

V članku si bomo v nadaljevanju pogledali predvsem priporočila in ukrepe, kateri se dotikajo delovanja gospodarstva in jih lahko pričakujemo, da bodo obveljali v jesensko-zimskem času.

7 priporočil in ukrepov, kateri se dotikajo gospodarstva ter podjetniškega okolja

- 1. Zaščitne maske so v prvi fazi priporočene v zaprtih javnih prostorih in v javnem prevozu.** Posebej so priporočene za osebe s tveganjem za težji potek covid-19. V tej fazi so maske nujne v zdravstvenih domovih, lekarnah in v domovih za starejše. V drugi fazi bi tudi v zaprtih javnih prostorih in v javnem prevozu maske postale nujne.
- 2. Obveznega cepljenja proti covidu-19 ne bo v nobeni od faz.** V obeh opisanih fazah je cepljenje proti covidu-19 še posebej priporočljivo za starejše od 60 let, oskrbovance domov za starejše in posebej ranljive kronične bolnike. Vsem omenjenim priporočajo cepljenje z drugim pozitivnim odmerkom cepiva, priporočeno pa je tudi cepljenje proti gripi.
- 3. V nobeni od faz niso predvidene karantene za osebe brez znakov okužbe.**
- 4. Tako kot doslej, izolacija okuženih s koronavirusom traja 10 dni,** ob negativnem testu pa jo je mogoče prekiniti že sedmi dan.
- 5. V nobeni od faz ne bo prepovedi dogodkov,** v drugi fazi bodo higienska priporočila NIJZ postala nujna, število obiskovalcev pa se bo moralo prilagoditi.
- 6. V obeh fazah je predvideno testiranje posameznikov s simptomi okužbe s koronavirusom,** v drugi fazi pa bi kapacitete testiranja še okrepili. S testiranjem bi v drugi fazi v zdravstvu, domovih za starejše in med zaposlenimi v kritični infrastrukturi iskali tudi asimptomatske okužene.
- 7. V obeh fazah se prav tako priporoča učinkovito mehansko prezračevanje zaprtih prostorov ali odpiranje oken.**

Predvidoma do konca avgusta bodo s strani Ministrstva za zdravje navodila podrobneje predstavljena.

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) so pripravili tudi [podrobnejša priporočila](#) za preprečevanje prenosa in širjenja okužb z novim koronavirusom na prireditvah in dogodkih.

Če je dogodek v notranjih prostorih, organizatorje pozivajo k stalnemu in učinkovitemu zračenju. Priporočajo tudi brezstično poslovanje. Pred koncem vsakega dogodka in po njem je treba očistiti oz. razkužiti vse površine, s katerimi so bili obiskovalci v neposrednem stiku – naslonjala za roke, vrata, kljuke, pulte in druge površine.

STEBER	UKREPI	FAZA 1	FAZA 2
Cepitvenje	 Cepitvenje	Cepitvenje prebivalstva proti covidu-19: ▲ Osebe >60 let. ▲ Oskrbavanci DSO/PSVZ in posebej ranljivi kronični bolniki. ▲ Cepitvenje proti gripi.	Prilaganje priporočil glede na razmere in po potrebi aktivacija sistema množičnega cepitvenja.
 Obvladovanje prenosa okužb	 Maske	Zaprti javni prostori, javni prevoz. ▲ Osebe z večjim tveganjem za težji potek bolezni (osebe >60 let in osebe s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi). ▲ Zdravstvene ustanove, DSO/PSVZ, lekarna.	Zaprti javni prostori, javni prevoz.
	 Prezračevanje	Učinkovito prezračevanje z naravnim (redno odpiranje oken) ali mehanskim prezračevanjem.	
	 Aplikacija #OstaniZdrav v višjih in visokošolskih zavodih	Aplikacija #OstaniZdrav uporabljajo študenti in zaposleni v višjih in visokošolskih zavodih ter pri izvajanju izobraževanja odraslih. Naložite si #OstaniZdrav	▲ Spodbuda k uporabi aplikacije #OstaniZdrav, še posebej v zaprtih prostorih. Spodbuda zavodom k uporabi QR kod v predavalnicah.
	 Odzivanje na izbruhe	Obvladovanje izbruhov v okoljih, kjer se zadržujejo osebe z večjim tveganjem za težji potek bolezni (DSO/PSVZ, zdravstvene ustanove ...) ter v azilnih domovih.	
	 Izolacija osebe s potrjeno okužbo s SARS-CoV-2	Oseba s potrjeno okužbo s SARS-CoV-2 ostane doma v izolaciji 10 dni (7 dni v primeru negativnega testa sedmi dan) in o možnem prenosu okužbe obvesti svoje stike.	
 Spremljanje SARS-CoV-2	 Priporočila za osebe, ki so bile v stiku z okuženim s SARS-CoV-2	Sedem dni po stiku: Pazorno spremljanje zdravstvenega stanja. ▲ V primeru simptomov/znakov covid-19 ostati doma in klic osebnemu ali dežurnemu zdravniku. ▲ Izogibanje stikom z ostalimi osebami (še posebej z osebam z večjim tveganjem za težji potek bolezni). Samotestiranje (npr. ob pojavu simptomov). Uporaba maske.	
	 Spremljanje SARS-CoV-2	Kontinuirano in ustrezno epidemiološko spremljanje kazalnikov epidemije covid-19.	
 Ukrepi, ki zmanjšujejo stike	 Delo na domu	Osebe z večjim tveganjem za težji potek bolezni, katerim narava dela to omogoča.	+ Celotno delovno prebivalstvo, ki mu narava dela to omogoča.
	 Dogodki in prireditve	▲ Izogibanje množičnim dogodkom oziroma zaščitni ukrepi za osebe z večjim tveganjem za težji potek bolezni. Upoštevanje higienskih priporočil NIJZ.	+ Upoštevanje higienskih priporočil NIJZ, namenjenih Fazi 2. + Največje število obiskovalcev prilagoditi velikosti prostora.
 Testiranje in zdravljenje	 Samotestiranje v vzgoji in izobraževanju	Samotestiranje na domu v primeru simptomov, znakov covid-19 in v primeru stika z osebo s potrjeno okužbo s SARS-CoV-2.	+ Samotestiranje na domu vsaj enkrat tedensko za vse učence, dijake, študente in udeležence izobraževanja odraslih.
	 Zdravljenje	Pomemben cilj obravnave bolnikov je zaščita oseb z večjim tveganjem za težji potek bolezni pred okužbo in/ali pred napredovanjem okužbe v težak potek bolezni, ki zahteva hospitalizacijo in lahko vodi v smrt.	Ob preobremenjenosti zdravstvenega sistema je osrednje zagotavljanje posteljnih in kadrovske kapacitete.
	 Testiranje	▲ Testiranje vseh oseb s simptomi, znaki covid-19.	+ Krepitev kapacitet in obsega testiranja. Iskanje asimptomatskih okužb (zdravstvo, DSO/PSVZ, kritična infrastruktura).

POSEBNA POZORNOST

Priporočeno

Nujno

+ FAZA 2 VKLJUČUJE UKREPE IZ FAZE 1

Slika 1: Grafični povzetek Strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023 v Sloveniji.

Viri podatkov:

- NIJZ, Strokovna izhodišča in usmeritve za pripravljenost in odzivanje na okužbe z virusom SARS-CoV-2 v jesensko-zimski sezoni 2022/2023 v Sloveniji, avgust 2022
- NIJZ, HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE PRENOSA IN ŠIRJENJA OKUŽBE Z VIRUSOM SARS-CoV-2 ZA PRIREDITVE IN DOGODKE, avgust 2022
- <https://www.regionalobala.si/novica/nijz-pripravi-smernice-za-jesen-to-so-predlagani-ukrepi>Članek
- <https://www.rtvsllo.si/zdravje/novi-koronavirus/nijz-ukrepi-v-dveh-fazah-ne-bo-karanten-ali-prepovedi-prireditve-maske-obvezne-le-ponekod/637527>

Spremljajte nas na:

W: <https://www.spotpomurje.si>

<https://www.facebook.com/SPOTPomurje/>

Pripravil:

Roman Wolf, svetovalec

SPOT svetovanje Pomurje (Pomurska gospodarska zbornica)

Datum članka: 24.8.2022

Projekt je sofinanciran s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija